

Svar på remiss SOU 2026:32 "Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner"

Inledning

Region Dalarna har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner (SOU 2026:32)* som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft samt klimatomställningen.

Region Dalarna har det regionala utvecklingsansvaret i Dalarna. Den regionala nivån har en central demokratisk roll med direktvalda företrädare, beskattningsrätt och territoriell förankring. Regionen har också ansvar för den regionala infrastrukturplaneringen samt mål och prioriteringar för kompetensförsörjningen, där samverkan sker mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå. Dalarna består av 15 kommuner, varav många mindre med begränsade resurser. Nyetableringar av företag och verksamheter samt expansioner av befintliga är viktiga för att Dalarna ska kunna fortsätta vara konkurrenskraftigt, ha en fortsatt bra arbetsmarknad och genom ekonomisk utveckling och bra näringslivsklimat tillskapa resurser för välfärd och ännu bättre livskvalitet.

Region Dalarna välkomnar såväl delbetänkandet som att Accelerationskontoret fått möjlighet att verka. Kommittén har haft kontakt med flera kommuner i Dalarna vilket är en region där det just nu pågår väldigt mycket. Framför allt är det expansioner som märks, exempelvis Hitachi Energys snabba tillväxt i Ludvika-Smedjebacken. Även i annan industri och i andra branscher sker en stark utveckling. Flera av de minsta dalakommunerna har påtagliga expansioner, exempelvis Vansbros förutsättningar att matcha företaget Lykos snabba tillväxt. Både Ludvikas och Vansbros utmaningar finns belysta i Tillväxtanalys nya rapport 2026:13 "Storskaliga företagsexpansioner – så påverkas lokalsamhället" som publicerades 2026-08-31.

Även besöksnäringens pågående expansion är betydelsefull för Dalarna och Sverige. I Malung-Sälen och i Älvdalen ställer det stora krav på utbyggnad av olika typer av infrastruktur. I Avesta fattade Google ett investeringsbeslut i juni 2026 för en nyetablering av datacenter i Horndal

utifrån en process som varat under 12 år, vilket tydliggör att det ofta är långsiktiga processer det handlar om.

Region Dalarna har i arbetet med yttrandet samrått och tagit intryck av Avesta kommun, Ludvika kommun, Vansbro kommun, den regionala kraftsamlingen för hållbar tillväxt och etablering, inspel från Business Sweden, Sveriges Kommuner & Regioner samt Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Remissyttrandet fokuserar huvudsakligen på kapitel 5, som beskriver föreslagna nya åtgärder och insatser, och lämnar följande synpunkter:

Övergripande bedömning

Region Dalarna delar utredningens beskrivning av problembilden att det kan innebära risker för en kommun att ta emot en stor företagsetablering, samtidigt som stora företagsetableringar och expansioner är viktiga för Sveriges samt Dalarnas ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning. Det är därför av yttersta vikt att mottagande kommuner har rimliga förutsättningar att hantera de åtaganden som investeringarna kräver.

Den regionala samverkan kring en stor etablering eller expansion är avgörande för att bli framgångsrik. I frågor som lyfts i delbetänkandet: investeringsfrämjandet, kompetensförsörjning, bostadsbyggande, transportinfrastruktur, men även andra frågor som energiförsörjning och samhällsplanering har den regionala nivån en viktig roll. Ett regionalt perspektiv behöver därför ges större tyngd i det fortsatta arbetet.

Frågorna är stora samt, komplexa och precis som delbetänkandet lyfter, så anser även Region Dalarna att staten bör göra mer för att underlätta kommuners mottagande av stora företagsetableringar och expansioner, så att samverkan och stödet för kommunerna blir starkare från lokal till regional och nationell nivå.

En etablering sker alltid på en fysisk plats, i en kommun. Utifrån de specifika behov som uppstår kopplat till etableringen kan insatser kopplas på. I vissa fall finns redan etablerade samarbeten inom investeringsfrämjandet, kompetensförsörjning och transportinfrastruktur. I andra fall behövs nya åtgärder och här välkomnar Region Dalarna utredningens förslag på stärkt stöd från statens sida i mångt och mycket.

Delbetänkandets delar om hur staten kan stärka och samordna olika myndigheter och aktörers roller har stark koppling till SVESAM-utredningen (LI 2024:06) men också den översyn som Tillväxtanalys gjort av de statliga företagsfrämjande insatserna; "Mot ett mer effektivt och ändamålsenligt företagsfrämjande" (KN2024/01306) som avrapporterades i januari 2026.

En mycket viktig fråga är arbetet med de kommande kriterierna och gränsdragningarna samt definitionen av "stora företagsetableringar & expansioner" och vilka kommuner som ska kunna ta del av vilka åtgärder.

Det arbetet behöver göras med transparens, tydlighet och tempo samt med delaktighet från bland annat kommunerna och SKR. På många ställen i betänkandet står det att läsa att de olika förslagen ska styras mot stora företagsetableringar och företagsexpansioner som är viktiga för svensk ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning. Regionen instämmer i det men, vill även lyfta att det är summan av många etableringar och expansioner, inte bara de allra största, som skapar den sammantagna tillväxten och utvecklingen i hela Sverige.

Region Dalarna har respekt för uppdragets och betänkandets begränsningar men hade ändå önskat att bättre incitament hade kunnat åstadkommas för kommuner att jobba med ökad inflyttning då utjämningsystemet motverkar kommunernas vilja att göra saker inom området då nettoinkomsten kan bli begränsad. Någon form av svensk "flexicurity" där det ska finnas ett skydd i motgång men att systemet även har inbyggda morötter vid expansion.

Frågor kring investeringsfrämjande (avsnitt 5.2)

Det offentliga främjandet av utländska investeringar till Sverige bedrivs idag i samverkan från lokal nivå (kommunerna) till regional, nationell och internationell nivå. Business Sweden har regeringens uppdrag att leda detta arbete.

Det är positivt att regionala investeringsfrämjande funktioner som Invest in Dalarna Agency (IDA) lyfts fram som exempel på regionalt investeringsfrämjande arbete. IDA ingår sedan år 2022 som en permanent ordinarie verksamhet inom Region Dalarnas regionala utvecklingsarbete, genom ett strategiskt politiskt beslut. IDA arbetar precis som utredningen beskriver med att attrahera investeringar till Dalarna i samverkan med kommuner men arbetar också proaktivt kring exempelvis elförsörjning och branschspecifika frågor som samarbetspart till Business Sweden.

Region Dalarna stödjer tidigare utredningsförslag (SOU 2019:21), som delbetänkandet hänvisar till, om basanslag från staten motsvarande en heltidstjänst per region för att skapa bättre förutsättningar för ett långsiktigt investeringsfrämjande arbete i regionerna.

Frågor kring statens stöd och rådgivning (avsnitt 5.3)

Det är ett bra och logiskt förslag att Business Sweden (BuS) ska ha uppdraget för permanent statligt stöd till kommunerna. Men bristen på statlig samordning kan inte ersättas av en allmänt hållen rådgivning. Tillsammans med länets kommuner vill regionen därför trycka på statens ansvar för samordning och koordinering av myndigheter. Här bör också betonas det

värdefulla stöd som BuS redan idag ger till kommunerna och det regionala investeringsfrämjandet. Det finns redan i praktiken och bör fortsätta finnas en tydlig arbetsfördelning mellan BuS och regionerna där man tillsammans hanterar de investeringsärendena och där regionerna ofta är en viktig länk för BuS till den lokala nivån.

Region Dalarna delar bilden som beskrivs i delbetänkandet om att en statlig stödfunktion behöver finnas tillgänglig längs hela den kedja som krävs för att företagsetableringen ska komma på plats, från attraherande insatser, genom hela investeringsprocessen men även fram till dess att etablering beslutas och verksamhet i drift. Som nämnts ovan har Region Dalarna erfarenhet av Googles nyetablering i Horndal, Avesta kommun, som pågick i 12 år från första kontakt till investeringsbeslut. Med en så pass lång process hinner förutsättningar, nyckelpersoner och mycket mera förändras.

Så som kommuner och regioner samlar lots-team med olika funktioner/verksamheter så borde staten överväga att utveckla en förstärkt samverkan mellan myndigheter vid större etableringar och expansioner. Accelerationskontoret i sig är ett sådant grepp men det behöver tydliggöras hur fortsättningen ska se ut och om exempelvis Business Sweden skulle kunna få en roll och ett mandat att samordna myndigheter vid större etableringar och expansioner.

Region Dalarna noterar även att länsstyrelserna inte lyfts fram och vill påminna om deras samordnande roll av statliga myndigheter i varje region. Om den tydliggörs kan det bidra till de intentioner som betänkandet har och efterfrågan från såväl kommuner som regioner om att statliga myndigheter i större utsträckning bör styras mot att ta ansvar för ett gemensamt samhällsutvecklingsperspektiv.

Frågor kring allmän ekonomisk riskavlastning (avsnitt 5.4)

Region Dalarna välkomnar förslaget om en incitamentspeng för kommuner som tar emot större företagsetableringar eller expansioner. Förslaget adresserar en viktig utmaning då kommuner ofta behöver genomföra omfattande planerings- och utvecklingsinsatser innan de ekonomiska effekterna av en etablering uppstår.

Samtidigt anser Region Dalarna att det bör förtydligas att stödet även kan användas för tidiga planerings- och samverkansinsatser kopplade till identifierade etableringsmöjligheter. För att kommuner ska kunna agera proaktivt krävs ofta arbete med strategisk fysisk planering, markberedskap, kompetensförsörjning, mellankommunal samverkan och dialog mellan kommuner, region, statliga myndigheter och näringsliv. Sådana insatser är ofta avgörande för att skapa förutsättningar för en etablering och bör därför kunna omfattas av stödet.

Dessutom behöver den föreslagna incitamentspengen för finansiering av kommunala åtgärder förtydligas så att kommunerna i sin planering vet om de är kvalificerade eller ej. Det kan vara olyckligt att sätta nivåer på minsta investeringsbelopp eller antal arbetstillfällen då varje fall behöver ställas i proportion till kommunens storlek. Dalarna har flera mindre kommuner, där man upplever omfattande utmaningar att hantera stora investeringar i förhållande till kommunens storlek och begränsade resurser. Region Dalarna efterlyser därför ett större hela Sverige ska leva-perspektiv och en flexibilitet i kriterierna för incitamentspengen.

Ramen för incitamentspeng bör på sikt höjas väsentligt och vara långsiktig. Beslut ska kunna omfatta flera år och fattas tidigt. Kommuner som nu är mitt uppe i stora etableringar och expansioner måste ha rätt till incitamentspengen, och kommunen måste ha stor frihet att avgöra vad incitamentspengen används till. Regelverk kring ansökan och uppföljning måste vara proportionerliga för att undvika att resurserna främst går till administration.

Frågor kring bostadsbyggande (avsnitt 5.5)

Bostadsförsörjning är en stor utmaning vid etableringar och expansioner som är stora i förhållande till kommunens storlek - framförallt för mindre kommuner. De stöd som föreslås behöver definieras tydligare så att det blir tydligt vilka kommuner som är berättigade. Här behöver det också klargöras i vilket skede av en etableringsprocess som en kommun blir klassad som etableringskommun.

Hyresförlustgaranti

En hyresförlustgaranti kommer sannolikt inte att räcka som incitament för att få igång nyproduktion av hyresrätter. Sannolikt behövs någon form av delad risk vid finansieringen av nyproduktion, alternativt det investeringsbidrag som fanns tidigare. Avskrivningsreglerna vid nyproduktion behöver också ses över, betänkandet hänvisar här till en separat pågående utredning, då byggkostnaderna ofta är alltför höga i förhållande till marknadsvärdet.

Räntebidrag till privatpersoner som bosätter sig i nya småhus

Region Dalarnas bedömning är att det föreslagna räntebidraget till privatpersoner som bosätter sig i nya småhus troligen kommer ha ringa effekt, men kan ändå prövas för att ha en balans i stöd mellan hyrda och ägda bostäder. Andra incitament eller hur byggkostnaderna kan bli lägre måste därför fortsätta utredas. Räntebidrag ökar kortsiktigt betalningsförmågan för köparen, men inte i någon större utsträckning med denna låga nivå. Det ränteavdrag som redan finns är en stor befintlig subvention vid bostadsköp. En geografisk differentiering av avdragsrätten i

detta system kan kanske vara en mer kraftfull statlig reform för att stödja etableringskommuner i allmänhet men regionalpolitiken i synnerhet.

Frågor kring investeringar i transportinfrastruktur (avsnitt 5.6)

Det regionala arbetet med transportinfrastruktur är en viktig del i det regionala utvecklingsuppdraget och ett prioriterat område. Arbetet sker genom strategisk samverkan där Region Dalarna har en tydligt samordnande roll och ett framgångsrikt samarbete förutsätter att regionen också har mandat. För de regionala transportinfrastrukturplanerna (länsplaner) har regionerna eget mandat att besluta om åtgärder. Beträffande den nationella planen har regionerna endast rollen som remissinstans och påverkanspart.

Region Dalarna vill även belysa att långsamma tillstånds- och planeringsprocesser utgör ett av de största hindren för att uppnå de gränsöverskridande transeuropeiska transportflöden som eftersträvas genom TEN-T-förordningen. Målsättningen om fullt utbyggda transportkorridorer senast år 2030, där ScanMed-korridoren är den berörda korridoren i Sverige, bedöms inte kunna uppnås. I Europeiska kommissionens landrapport för Sverige lyfts effektivare tillstånds- och planeringsprocesser fram som ett av de fyra högst prioriterade åtgärdsområdena.

Tillväxtpott för infrastruktursatsningar vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Region Dalarna välkomnar förslaget om en tillväxtpott som kan möjliggöra snabbare och mer flexibla satsningar i transportinfrastrukturen. Regionerna ska delta i besluten kring vilka projekt som ska prioriteras från Tillväxtpotten, som remissinstans eller liknande. I delbetänkandet nämns SKR, men viktigt att poängtera att även berörd region ska involveras. Region Dalarna vill påtala att även regionala och kommunala vägar bör innefattas i Tillväxtpotten.

Särskild hänsyn bör tas till besöksnäringens transport- och infrastrukturbehov och till åtgärder som stärker regional utveckling.

Regionernas roll i framtagande av Nationell plan bör också stärkas eftersom det regionala utvecklingsperspektivet ofta får stå tillbaka för Trafikverkets strikta tillämpning av samhällsekonomiska bedömningar vid utvärdering av namngivna objekt.

Regionernas mandat i nationell plan skulle delvis kunna stärkas genom att få en tydlig roll i beslutsprocessen om tilldelning av medel ur framtida Tillväxtpott och befintlig Näringslivspott, utifrån helhetsperspektivet som

regionalt utvecklingsansvarig. För Näringslivspotten skulle det kunna ske antingen som remissinstans eller genom ökad transparens och information om vilka åtgärder som ska finansieras ur Näringslivspotten.

Ansvarsfördelningen vid medfinansiering av transportinfrastruktur

Region Dalarna delar bilden som beskrivs i delbetänkandet om att det nuvarande arbetssättet med medfinansiering och förskottering är ett risktagande och skapar osäkra planeringsförutsättningar för kommuner men även för regioner som ibland går in med medfinansiering, och välkomnar förslaget om större tydlighet om förutsättningarna. Det finns även exempel på projekt, med ingångna avtal och satsade medel, som dragits tillbaka ur Nationell plan, där såväl kommuner som region gått in med finansiering och påbörjat åtgärder. Detta skapar inte hållbara planeringsförutsättningar. Region Dalarna efterfrågar en mer hållbar process, där tydliga avtalsvillkor är en viktig del och att även regionerna ska innefattas i förslaget.

Region Dalarna välkomnar därför delbetänkandets förslag att Trafikverket ges i uppdrag att ge en samlad lägesredovisning av hur arbetet med medfinansiering och förskottering fungerar samt vad som görs för att säkerställa att det råder tydliga avtalsvillkor och att motparterna är införstådda med vilka konsekvenser sådana avtal kan innebära.

Region Dalarna vill också lyfta vikten av att både regionerna och kommunerna ska inkluderas i delbetänkandets förslag, samt att Trafikverket ska stå för eventuella fördyrningar vid medfinansiering och förskottering.

Övrig infrastruktur

Region Dalarna vill även belysa att när stöd till infrastrukturutbyggnad tas upp är det viktigt att se infrastruktur i ett bredare perspektiv. Vatten- och avlopp och lokala elnät är exempel där ansträngningarna för att möta expansion kan bli utmanande. Besöksnäringens pågående expansion i Malung-Sälens och Älvdalens kommuner, som tillsammans utgör 40% av alla liftkort om säljs i Sverige, ställer stora krav på utbyggnad av olika typer av infrastruktur som i många fall belastar de lokala taxekollektiven och befintliga abonnenter. Betänkandets delar om övrig infrastruktur hade gärna fått utvecklats och konkretiseras.

Frågor kring kompetensförsörjning (avsnitt 5.7)

Kompetensförsörjning är en av Dalarnas viktigaste utvecklingsfrågor och en förutsättning för länets långsiktiga utveckling, konkurrenskraft och attraktionskraft. I arbetet med strategisk kompetensförsörjning som Region Dalarna bedriver krävs en mängd olika samarbetspartners och samverkansstrukturer på lokal, regional och nationell nivå. Region Dalarnas

arbete för att skapa dessa forum och arenor är att initiera, driva, stötta och ansvara för att samverkansstrukturer skapas och ansvara för fortsatt drift. I Region Dalarnas uppdrag ingår att bedöma länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt, samt att sätta mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Som utredningen föreslår är det viktigt att ta ett helhetsgrepp på de påverkansfaktorer inom kompetensförsörjningsområdet som stora företagsetableringar/expansioner innebär. Det kan röra sig om att säkerställa att företaget får den kompetens som arbetet kräver när det gäller exempelvis utbildning på eftergymnasial nivå. Det kan också handla om stora numerärer som kräver utökning av utbildningsplatser på gymnasial- eller eftergymnasial nivå samt risk för att den nya etableringen stjälar nyckelpersoner från närliggande företag och verksamheter. I Dalarnas län är dessutom den demografiska utmaningen en stor påverkansfaktor. Enligt prognoser och analyser så kommer inte länet att öka andelen i arbetsför ålder överhuvudtaget de närmaste åren, trots att företag som Hitachi Energys och Lykos expansioner i Dalarna lett till flera tusen nyrekryteringar.

Utredningen ger flera bra förslag på olika delar som kan underlätta arbetet för att öka förutsättningarna att klara rekryteringen av personal vid expansion/stora företagsetableringar. Frågan är om de är tillräckliga eller om det krävs ytterligare insatser för att möta den efterfrågan på arbetskraft som finns idag och de facto kommer att finnas framledes enligt Region Dalarnas bedömningar. Redan idag uppger sju av tio företag att den största utmaningen för företagets tillväxt är kompetensförsörjning.

Utredningen har fokus på stora företagsetableringar/expansioner. En fråga som bör ställas är om det finns behov av liknande stöd vid nya/stora etableringar och expansioner av statliga myndigheter och offentliga verksamheter? Ett exempel är försvar och säkerhet där förband och regementen kräver liknande stöd som vid företagsetableringar.

Flyttningsbidrag

Region Dalarna anser att delbetänkandets förslag om möjlighet att få ersättning för bohagstransport i samband med flytt av arbetsmarknadsskäl är ett bra förslag. Flyttbidrag kan bidra till en rörlighet genom att minska kostnaderna för att flytta. Det skulle eventuellt behöva kombineras med översyn av möjligheter till bostad, och långsiktig etablering på orten. Flyttbidraget bör vara kopplat till att anställningen blir genomförd för att kunna användas. Det är även positivt att ett uppdrag getts till Arbetsförmedlingen att ta fram ett förslag på flyttstöd. Flyttbidrag har som betänkandet påpekat funnits tidigare. Region Dalarna vill därför poängtera vikten av att även inkludera tidigare erfarenheter och effekter som finns i Arbetsförmedlingens regeringsuppdrag att ta fram ett nytt förslag på flyttstöd.

Extra tilldelning av statsbidrag för yrkesvux vid stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Region Dalarna anser att satsningar på vuxenutbildning och validering för att fler snabbare ska kunna utveckla eller få sin befintliga kompetens erkänd och matchad mot arbetsmarknadens behov kan ge en snabbare omställning och en förbättrad kompetensförsörjning. En förstärkt vuxenutbildning kan vara en bra insats om den används klokt och ger möjlighet att snabbt möta en efterfrågan på start av ny utbildning eller utökat antalet platser. Dock bör det analyseras hur det ökade kravet på medfinansiering från kommunerna för all vuxenutbildning, där statsbidrag söks från Skolverket från 2027. En annan aspekt som lyfts från de kommunala vuxenutbildningarna är svårigheterna att idag fylla platserna på vissa av yrkesvuxutbildningarna.

Region Dalarna vill också påtala det faktum att det finns möjlighet att öka antalet utbildningar inom yrkeshögskolan genom att tillföra medel. Fortfarande blir bara en tredjedel av de inkomna ansökningarna för att starta yrkeshögskoleutbildningar beviljade medel. Det innebär att cirka 700 utbildningar per år som ansökt om att få starta utbildningar får avslag.

Ytterligare en utbildningsform som går att växla upp med fler utbildningar och platser är den nationella yrkesutbildningen. Den är kort, yrkesinriktad och kan snabbt starta upp vid behov som tex en expansion eller företagsetablering. Idag är kravet för att få starta en nationell yrkesutbildning att utbildningsanordnaren redan bedriver en yrkeshögskoleutbildning. Att ta bort det kravet skulle ge stora möjligheter att växla upp den utbildningsformen.

Med hänvisning till det stöd som Programområde D inom ESF+ har inneburit för landets norra delar bör det undersökas om det finns möjlighet att inrätta ett programområde med riktat projektstöd för stora företagsetableringar/expansioner inom ESF+ eller ERUF. En ny programperiod är nära förestående och det är ett bra tillfälle att lyfta en sådan fråga nationellt för diskussion och utredning om det skulle vara möjligt.

Nedskrivning av studieskulder

Region Dalarna är positiv till delbetänkandets förslag om fortsatt utredning av möjlighet att skriva ned studieskulder för akademiskt utbildade personer. Nedskrivning av studieskulder kan stärka kompetensförsörjningen genom att göra det mer attraktivt för högutbildade att arbeta och bo i kommuner med rekryteringssvårigheter. Åtgärden riktar sig främst till att påverka ungas och högutbildades val av etableringsort. Hur åtgärden skulle slå mot orter som inte idag har rekryteringssvårigheter är oklar.

Övriga kompetensförsörjningsfrågor

Region Dalarna vill också kommentera ett par av de resonemang som förs i kapitel 4. Det första området handlar om starkare geografiska krav på var arbetslösa ska söka jobb. Skärpta krav på geografiskt arbetssökande syftar till att stärka matchningen på arbetsmarknaden genom att fler arbetssökande söker arbete i regioner där arbetskraftsbehovet är stort. Åtgärden kan bidra till att underlätta kompetensförsörjningen vid större företagsetableringar och i områden med omfattande rekryteringsbehov. Region Dalarna ställer sig dock tveksamma då människors vilja och möjlighet att flytta påverkas av fler faktorer än tillgången till arbete. En ytterligare parameter är att den stora andelen av de som är inskrivna som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, enligt Arbetsförmedlingens egna beskrivningar, står långt ifrån arbetsmarknaden och ofta har en längre väg att gå till anställning. Då blir inte kravet på att utöka det geografiska området särskilt verkningsfullt.

Det andra området i kapitel 4 gäller de höjda lönekrav vid arbetskraftsinvandring som gäller från halvårsskiftet 2026 som kan begränsa rekryteringsmöjligheterna inom vissa bristyrken, särskilt där lönenivåerna ligger under den fastställda gränsen. Här skulle Region Dalarna se att det fördes en bredare dialog med arbetsmarknadens parter hur man hittar hållbara vägar för att kravställa arbetsvillkor och minska missbruk av arbetskraftsinvandring som inte försvårar kompetensförsörjningen.

Avslutning

Region Dalarna bedömer att innehållet i SOU 2026:32 i huvudsak är väl förenligt med målen för hållbar regional utveckling och tillstyrker betänkandets övergripande inriktning, med hänsyn till här ovan angivna justeringar och förslag.

Den breda politiska förankringen som samordnaren Kristina Alvendal har tryckt på i olika sammanhang kan inte nog betonas. Såväl på lokal, regional som nationell nivå handlar det om långa processer som kräver långsiktighet och att lämnade besked, ingångna avtal samt beslut behöver ha långvarig giltighet. Statliga myndigheter bör dessutom i större utsträckning styras mot att ta ansvar för ett gemensamt samhällsutvecklingsperspektiv.